

BỘ CÔNG THƯƠNG
VU THI TRƯỜNG CHÂU PHI – TÂY Á – NAM Á

TÀI LIỆU CƠ BẢN
NƯỚC CỘNG HÒA HỜI GIÁO PAKISTAN

A. THÔNG TIN VỀ PAKISTAN

I. Khái quát

- Tên nước: Pakistan
- Thủ đô: I-xla-ma-bát (Islamabad).
- Vị trí địa lý: Nằm ở Nam Á, tiếp giáp biển Ả Rập, nằm giữa Ấn Độ và phía đông của Iran và phía Tây của Afghanistan, phía Bắc của Trung Quốc
- Khí hậu: Nằm trong vùng nhiệt đới gió mùa. Mùa Đông từ tháng 12 - 2; mùa Xuân từ tháng 3-4; mùa Hè từ tháng 5-9 và mùa Thu từ tháng 10-11. Trong mùa hè nhiệt độ khu vực miền Trung và miền Nam có thể lên tới 45 độ C. Khu vực miền Bắc ôn hoà. Giữa tháng 7-tháng 8, là mùa mưa, lượng mưa có thể từ 38 đến 51mm tại khu đồng bằng, 152 – 203 mm tại các thung lũng miền núi phía Bắc.
- Diện tích: 796.095 (km²)
- Dân số: gần 176 triệu
- Ngôn ngữ: Ngôn ngữ chính: U-đu%. Tiếng Anh là ngôn ngữ hành chính.
- Tôn giáo: Đạo Hồi là quốc đạo. Trên 97% dân số theo đạo Hồi trong đó dòng Suni chiếm 77%, dòng Shi'a chiếm 20%. Đạo Hindu 1,5% ; Thiên chúa 1% và một số đạo giáo khác.
- Dân tộc: Pakistan là quốc gia đa dân tộc, chủng tộc. Có trên 50 chủng tộc, trong đó 5 chủng tộc lớn là người Punjab, Sindhi, Pashtun (còn gọi là Pathan), Muhajirs và Baloch.
- Các thành phố lớn:
 - + Islabamad (Thủ đô- 800 nghìn người);
 - + Quetta (Thủ phủ Balochistan-trên 3 triệu người);
 - + Peshawar (Thủ phủ Tỉnh biên giới Tây Bắc);
 - + Lahor (thủ phủ Punjab - trên 5 triệu người) và
 - + Karachi (thủ phủ Sind - trên 9 triệu người).
- Quốc khánh: 23/3/1956 (Ngày Pakistan)
- Tổng thống: Asif Ali Zardari
- Thủ tướng: Syed Yousuf Raza Gilan
- Ngoại trưởng: Shah Mahmood Qureshi
- Đơn vị tiền tệ: Ru pi
- Lập quan hệ ngoại giao với Việt Nam: 8/11/1972

II. Lịch sử

Trước ngày độc lập, nước Pakistan ngày nay là một bộ phận trong tiểu lục địa Ấn Độ thuộc đế quốc Anh. Sau Đại chiến thế giới lần thứ hai, phong trào đấu tranh đòi độc lập dân tộc trên thế giới và ở tiểu lục địa Ấn Độ lan rộng và phát triển. Đế quốc Anh buộc phải trao trả độc lập cho khu vực tiểu lục địa, hình thành hai quốc gia: Ấn Độ và Pakistan.

Năm 1947: Pakistan giành được độc lập. Ngày 23/3/1956: Pakistan tuyên bố thành lập nước Cộng hoà Hồi giáo.

III. Chính trị:

1. Chính quyền: Chính thể Cộng hoà theo thể chế Liên bang.

Hiến pháp: Hiến pháp đầu tiên được thông qua ngày 12/4/1973.

Hệ thống luật pháp: Pakistan chấp nhận tài phán của Luật Hồi giáo.

Hành pháp: Tổng thống là Nguyên thủ quốc gia, Thủ tướng và nội các chính phủ. Tại các bang có chính phủ bang (gồm Viện lập pháp bang, chính quyền bang). Đứng đầu là Thủ hiến Bang.

Lập pháp: Quốc hội lưỡng viện (Majlis-e-Shoora) gồm Thượng viện 100 ghế (Senate) và Quốc hội 342 ghế (National Assembly).

Tư pháp: Toà án Tối cao Hồi giáo Liên bang, còn được gọi là Shari'a Court. (Chánh án do Tổng thống bổ nhiệm); Tại các bang có Toà thượng thẩm.

2. Các đảng chính trị: Pakistan có nhiều đảng chính trị, trong đó có các đảng lớn như:

Đảng Nhân dân Pakistan (PPP): PPP được thành lập tháng 12/1967.

Liên đoàn Hồi giáo Pakistan (PML).

Các đảng mới thành lập:

Trong thời gian gần đây, Đảng PML bị phân liệt và một bộ phận đảng trở thành PML-Q. Đảng Hồi giáo cực đoan MMA (Mutahida Majlis-e-Amal-Hồi giáo) gồm 6 nhóm Hồi giáo tạo thành. Đảng MMA chiếm số ghế đứng thứ ba trong Hạ viện hiện nay nhưng là một đảng đối lập lớn nhất tại Hạ viện.

IV. Đối ngoại

Chính sách đối ngoại cơ bản của Pakistan là mở rộng quan hệ “Hữu nghị và thiện chí với tất cả các dân tộc trên thế giới”, dựa trên cơ sở công bằng, đóng góp vào việc tăng cường hòa bình, thịnh vượng trên thế giới.

Pakistan có chính sách đối ngoại theo hướng cân bằng trong quan hệ với các nước lớn, đẩy mạnh chính sách "hướng Đông" và quan hệ với Đông Á, Đông Nam Á, ASEAN. Ngoài ra, Pakistan cũng tăng cường quan hệ với các nước Hồi giáo Trung Á. Quan hệ của Pakistan với Iran và Thổ Nhĩ Kỳ và các

nước Hồi giáo khác mật thiết trong tổ chức Hồi giáo OIC. Pakistan tham gia thành lập khối hợp tác kinh tế các nước Hồi giáo (ECO).

Pa-ki-xtan là thành viên Liên Hợp Quốc, Phong trào Không liên kết và nhiều tổ chức quốc tế và khu vực như: Tổ chức các nước Hồi giáo IOC, Khối liên hiệp Anh, Hiệp hội các nước khu vực Nam Á SAARC, Diễn đàn đối thoại châu Á ACD, Tổ chức hợp tác kinh tế khu vực ECO, diễn đàn ARF, ASEM, thành viên đối thoại khu vực ASEAN...

V. Tổng quan nền kinh tế năm 2010:

- GDP: 166,5 tỷ USD
- GDP bình quân đầu người : 957 USD
- Tăng trưởng GDP: 2,7%
- Cơ cấu kinh tế: nông nghiệp 20,8%, công nghiệp 24,3%, dịch vụ 54,9%
- Kim ngạch xuất khẩu: 17,87 tỷ USD
- Kim ngạch nhập khẩu: 28,31 tỷ USD

Nguồn: World Fact Book 2010

B. QUAN HỆ VIỆT NAM – PAKISTAN

I. Quan hệ chính trị-ngoại giao:

Kể từ khi ta giành được độc lập đến những năm 60, ta và Pakistan hầu như không có quan hệ gì ngoài một vài cuộc tiếp xúc tại các diễn đàn quốc tế. Trong giai đoạn 1960-70, Việt Nam (Dân chủ Cộng hoà) và Pakistan, mặc dù chưa thiết lập quan hệ ngoại giao nhưng đã có mối quan hệ thông qua đại diện của Việt Nam và Pakistan tại Bắc Kinh-Trung Quốc và đã có những cuộc tiếp xúc trực tiếp đầu tiên giữa đại diện Pakistan và đại diện Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, trao đổi các chuyến viếng thăm của Đặc phái viên sang hai nước và cũng đã có cuộc gặp gỡ, tiếp xúc tại một số Hội nghị, diễn đàn quốc tế.

Ngày 8/11/1972, Việt Nam và Pakistan lập quan hệ ngoại giao. Năm 1973, Pakistan lập Đại sứ quán thường trú tại Hà Nội và rút Sứ quán năm 1980 do khó khăn kinh tế. Ta lập sứ quán ở Pakistan năm 1978 và rút sứ quán năm 1984 cũng do khó khăn tài chính. Tháng 10/2000, Pakistan đã mở lại Đại sứ quán và cử Đại sứ thường trú tại Hà Nội. Ta đã mở lại Đại sứ quán tại Ix-la-ma-bát (12/2005) và Văn phòng thương mại tại Ka-ra-chi (11/2005).

Từ năm 1995, phía Pakistan bày tỏ mong muốn tăng cường hợp tác song phương, đề cập hai bên bàn bạc tiến tới ký kết một số Hiệp định thương mại, hợp tác kinh tế, khoa học kỹ thuật... tìm phương hướng tăng cường hợp tác kinh tế, thương mại (bông, gạo), văn hoá (học bổng) và những vấn đề kinh tế - thương mại khác. Phía Pakistan và Việt Nam cũng đã trao đổi danh mục hàng hoá xuất nhập khẩu.

Hợp tác trên diễn đàn quốc tế: Ta đã ủng hộ Pakistan trở thành thành viên không thường trực tại Hội đồng Bảo an LHQ khoá 2002-03 và Pakistan đã ủng hộ bầu Việt Nam là thành viên không thường trực Hội đồng Bảo an LHQ khoá 2008-09 và gia nhập tổ chức WTO năm 2005.

Hiện nay Việt Nam và Pakistan đang tăng cường tìm hiểu thị trường, nhu cầu, mở rộng đa dạng các mặt hàng thương mại, thăm dò các khả năng về liên doanh liên kết trong các lĩnh vực đầu tư, công nghiệp, chế biến nông sản,... hợp tác và trao đổi văn hoá, giáo dục, đào tạo... và chuẩn bị mở rộng sang các lĩnh vực công nghệ cơ bản, công nghệ thông tin, phần mềm....

Tháng 6/2010, Kỳ họp lần 2 Ủy ban liên Chính phủ 2 nước tổ chức tại Pakistan tại thủ đô Islamabad, Thứ trưởng Bộ Công Thương Việt Nam và Thứ trưởng Bộ Kinh tế Pakistan là Đồng Chủ tịch phân ban UB liên Chính phủ.

Tháng 7/2011, theo kết quả Kỳ họp lần 2 Ủy ban liên Chính phủ hai nước, tiểu ban Thương mại Hỗn hợp (TMHH) lần đầu tiên được tổ chức tại Hà Nội, Thứ trưởng Bộ Công Thương Việt Nam và Thứ trưởng Bộ Thương mại Pakistan đồng chủ trì phiên họp.

Các Hiệp định Việt Nam đã ký với Pakistan:

- Hiệp định Thương mại;
- Hiệp định Tránh đánh thuế hai lần;
- Hiệp định khung về Hợp tác về Khoa học, Công nghệ;
- Hiệp định về Tham khảo thường niên về hợp tác giữa hai Bộ Ngoại giao của hai nước;
- Hiệp định hợp tác phát triển nghề cá và môi trường thủy sản;
- Hiệp định miễn thị thực cho người mang hộ chiếu ngoại giao và công vụ;
- MOU về thành lập Ủy ban Hỗn hợp Việt Nam- Pakistan;
- MOU về hợp tác và tham khảo hai Bộ Ngoại giao;

II. Quan hệ kinh tế - thương mại giữa Việt nam và Pakistan:

Về quan hệ thương mại, kim ngạch buôn bán hai chiều giữa hai nước trong thời gian qua đã có sự biến chuyển khá tích cực.

Kim ngạch xuất nhập khẩu Việt Nam – Pakistan

Đơn vị: triệu USD

Năm	Tổng kim ngạch	Xuất khẩu	Nhập khẩu
2005	80	42	38
2006	98	65.5	32.5
2007	134,1	81,2	52,9

2008	149,6	95,1	54,5
2009	182,8	101	81,8
2010	222,7	113,2	109,5
8T/2011	211,7	111,3	100,4

Kim ngạch trao đổi thương mại giữa hai nước tăng từ 80 triệu USD năm 2005 lên 222,7 triệu USD năm 2010 (tăng 2,78 lần). Riêng năm 2010 xuất khẩu của ta sang Pakistan đạt 113,2 triệu USD, nhập khẩu đạt 109,5 triệu USD, tăng nhẹ so với 2009. Các mặt hàng xuất khẩu chính của Việt nam sang Pakistan gồm: chè, túi xách-mũ-ô-dù, sắt thép các loại; các sản phẩm giấy, cao su, thủ công mỹ nghệ, gốm sứ, hóa chất, nông sản (hạt tiêu, quế, điều), dệt may, hạt điều, chất dẻo nguyên liệu, hàng rau quả, hải sản, dầu sản phẩm thiết bị và phụ tùng... Đáng chú ý là Pakistan hiện là đối tác nhập khẩu chè lớn nhất của Việt Nam.

Nhìn chung, quan hệ thương mại giữa Việt Nam – Pakistan phát triển khá đều và ổn định. Kim ngạch xuất nhập khẩu giữa hai nước tăng đều qua các năm. Một số mặt hàng của Việt Nam có kim ngạch và tốc độ tăng trưởng cao tiếp tục duy trì chỗ đứng trên thị trường Pakistan như chè, hạt điều, hạt tiêu, sắt thép, cao su. Một số mặt hàng mới của Việt Nam đã có mặt ở Pakistan như phụ tùng ô tô, mô tô, hải sản, thủ công mỹ nghệ,...

Việt Nam nhập khẩu một số mặt hàng từ Pakistan như sợi, bông, da, vật tư bao bì, hóa chất, dược phẩm...

Phạm Trung Nghĩa

Hà Nội, tháng 9 năm 2011